

Inovativnost

Inovator je učenec in učitelj

dr. Aleš Ugovšek, Tehnološki razvoj in inovativnost, GZS

Inovacija za posameznike običajno pomeni nekaj novega, nekaj ustvarjalnega. Ljudje kot inovacijo razumejo nekaj, česar prej niso poznali, pa naj gre zgolj za idejo ali že realizirano idejo v praksi. Uporaba pridevnika inovativen pa se je že tako razširila, da ga uporabljamo, pa če je to upravičeno ali ne. Poudariti je treba, da so danes inovacije precej obsežnejše in kompleksnejše kot v preteklosti. Ta nova realnost, ko inovatorji niso izolirani drug od drugega, ko so inovacije vse bolj interdisciplinarne, močno vpliva na vlogo, delovanje in poslanstvo inovatorjev.

Inovativno?

Če nekdo na spletu objavi fotografijo privlačno oblikovanega izdelka, to še ne pomeni nujno, da gre za inovativni izdelek. Lahko je zanimiv ali pa kreativno oblikovan. Z algoritmi, ki delujejo v ozadju funkcij »find visually similar« ali »more like this« lahko v nekaj sekundah ugotovimo, če je izdelek le kopija nekega drugega. Lahko je celo kopija kopije v resnici inovativnega izdelka. V oceanih spletnih podatkov, fotografij in filmov so danes bolj kot kadarkoli prej izrednega pomena kritična presoja in znanje. Le z znanjem lahko objektivno ocenimo, kaj je kreativno in kaj inovativno in kaj ni ne eno in ne drugo.

Uvedba nečesa novega

Po definiciji se inovativen nanaša na (bistveno) izboljšanje, izpopolnitev, uvedbo česa novega, inovator pa je nekdo, ki kaj (bistveno) izboljša, izpopolni in uvede kaj novega. Poseben poudarek bi dal besedi uvede. Z uvedbo spremembe/izboljšave namreč preskočimo iz izuma v inovacijo. Nekaj uvesti predstavlja ključen korak, ki loči izum od inovacije in izumitelja od inovatorja. Inovacijo namreč uporabljamo in imamo od nje ekonomske in/ali neekonomske koristi. Se pa to ne nanaša zgolj na izdelek, temveč so to lahko postopek, poslovni model, marketinški pristop ali druga oblika inovacije.

Nova realnost

Če plujemo v oceanih podatkov, pa plujemo tudi v morjih inovacij, ki so polna zdravega navdaha. Inovacije so gonilna sila družbe nasploh, vključno seveda z gospodarstvom. Podjetja si z vlaganji v raziskave in razvoj (R&R) utrjujejo položaj in pridobivajo konkurenčno prednost. Poročilo Evropske komisije »The 2019 EU industrial R&D investment scoreboard« navaja, da je 2.500 svetovnih podjetij v letu 2018 v R&R vložilo 823 milijard evrov (vsako podjetje vsaj 30

milijonov evrov), kar predstavlja približno 90 % vseh korporativnih vlaganj v R&R. Med njimi 551 podjetij iz EU predstavlja 25 % vseh vlaganj, 769 ameriških podjetij 38 %, 318 japonskih 13 %, 507 kitajskih 12 % ter 355 drugih 12 %. Več kot tri četrtine naložb je šlo za raziskave in razvoj v IKT, zdravstvenem in avtomobilističnem sektorju.

Kje se učimo? Povsod!

Formalne izobrazbe za inovatorja v Sloveniji ni. Na določenih srednjih in visokošolskih ustanovah nudijo predmete v povezavi z inovativnostjo (npr. predmet Management inovacij na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, predmet Reinženiring in inovacije na Fakulteti za industrijski inženiring Univerze v Novem mestu, predmet Tehnično-tehnološke novosti, izboljšave in inovacije na Geacollege ...). V tujini prav tako še ni poplave formalnih oblik izobrazbe za inoviranje oziroma študijev inovativnosti, a je izbira vseeno bogatejša.

Na državni univerzi v Arizoni denimo ponujajo študij prihodnosti inovacij v družbi (School for the Future of Innovation in Society), Harvardska univerza pa ima svoje inovacijske laboratorije (Harvard Innovation Labs). V Sloveniji se inovatorji po zaključeni formalni izobrazbi (nekateri tudi že prej) izpopolnjujemo in pridobivamo nova znanja preko individualnih ali skupinskih izobraževanj, izmenjave izkušenj ter iz domače in predvsem tuje literature. Slednja je bogat in pomemben vir informacij.

Inovator povezuje

Inovator povezuje podatke iz različnih virov in področij, se povezuje z drugimi podjetji, organizacijami, institucijami znanja. Inovator se zaveda in sprejema dejstvo, da so njegovo osebno znanje in izkušnje premalo za razvoj prebojne inovacije. Odličen inovator je odprt za sodelovanje in deljenje znanja. Večkrat slišana misel pravi: »Več, kot daš, več dobiš; če pa nimaš nič, daj pol od tega.«

S predajanjem znanja se poveujemo in zblizujemo z drugimi, večinoma podobno mislečimi ljudmi. Koliko se inovator izpopolnjuje, je v veliki meri odvisno od njega samega, pomembno vlogo pri tem pa ima tudi organizacija, v kateri je zaposlen. Če ta spodbuja učenje in pridobivanje novega znanja, bo tudi inovator bolj motiviran – tako za pridobivanje kot tudi delitev znanja.

Inovacije so danes precej bolj obsežne in kompleksne kot v preteklosti. So vse bolj interdisciplinarne, inovatorji niso več izolirani drug od drugega.

Napake, neuspehi, padci so »sredstva«, ki so vzvod za še boljše, optimalnejše rešitve. Odličen inovator se uči vsak dan in ve, da je največja šola zanj življenje samo.

Inovator vidi obe plati medalje

Življenje ni črno-belo. Tudi inovacije nimajo samo ene plati medalje. T. i. revolucionarne (disruptivne) inovacije spreminjajo tok delovanja določene skupnosti, države, morda celotnega sveta. Inovacija je morda odlična rešitev za danes, a lahko ima nepričakovane posledice v prihodnosti, na katere nismo pomislili. Temu lahko rečemo tudi »temna stran inovacij«, zato je holističen pristop do inoviranja tako pomemben.

Inovator vidi s ptičje perspektive

Dobra in učinkovita inovacija je umeščena v širši kontekst delovanja določenega sistema in ni sama sebi namen. Inovacija rešuje specifičen problem končnega uporabnika in inovator to zna opaziti. Pred seboj ima širšo sliko, v kateri inovacija prispeva svoj delček k izpopolnjeni sliki. Do tega ne pride kar tako, ampak ta proces od inovatorja zahteva visoko stopnjo splošne razgledanosti, razumevanja in povezovanja, kar je mogoče pridobiti le s stalnim učenjem.

Inovator pade in ponovno vstane

Moja generacija (rojen leta 1985) in generacije pred nami so bile vzgajane v prepričanju, da je neuspeh nekaj negativnega. Če je le bilo mogoče, je moral biti izdelek odličen, brez napak, saj je le tak nekaj pomenil. Neuspeh ni bil sprejet s pretiranim odobravanjem – zelo zanimivo, če vemo, da so nam po drugi strani govorili, da se iz napak največ naučimo. Danes je drugače. Napake, neuspehi, padci so »sredstva«, ki so vzvod za še boljše, optimalnejše rešitve. Sodoben inovator dela napake in kdaj tudi »pade«. Dober inovator napako sprejme, jo osmisli in izboljša rešitev. Odličen inovator se uči vsak dan in ve, da je največja šola zanj življenje samo. **gg**

elmont

KRŠKO

Elmont d.o.o. Krško,
Cesta krških žrtev 135e
8270 Krško, Slovenija

T: +386 7 49 12 500
F: +386 7 49 12 521

E: info@elmont-kk.si
www.elmont-kk.si

SIA

ISO 9001 Q-2117
ISO 14001 E-598
ISO 45001 H-166

Po poti
odličnosti

STROKOVNOST

KAKOVOST

ZANESLJIVOST